

BULUT REYHANOĞLU İLE YAPIMCILIK VE FİNANS KAYNAKLARI ÜZERİNE

Mine Tezgiden

Bulut Reyhanoglu 2011 yılında **Caner Alper** ve **Mehmet Binay**'ın *Zenne* filmine dışardan yapım desteği vererek sinema sektörüne girdi. 2015 yılında aynı yönetmenlerin *Çekmeceler* filminde yürütücü yapımcılık yaptı, filmin festival sürecini yönetti. 2018 yılında *Anons* (Mahmut Fazıl Coşkun) filminin yürütücü yapımcılığını, 2020 yapımı *Gelincik* (Orçun Benli) filminin idari yapımcılığını, 2022 yapımı *Bana Karanlığı Anlat* (Gizem Kızıl) filminin ortak yapımcılığını üstlendi. 2022 yılında çağdaş sanatın önemli temsilcilerinden **Seçkin Pirim**, **Gülay Semercioğlu**, **Candaş Şişman** ve **Sinan Logie**'yi yan yana getiren *Crossroads* (Mahmut Fazıl Coşkun) belgeselinin yaratıcı yapımcılığını yaptı. 2017 yılında kısa film izleme platformu olan ShortByShort sitesini kurdu.

Mine Tezgiden: *Bulut Bey, merhaba... Öncelikle, zor günlerden geçiyoruz, hepimizin başı sağ olsun. Siz de sanırım dayanışma çalışmalarına sektörden çeşitli bileşenlerle katkı sağladınız, ellerinize sağlık... Bir filmi 'çekebilmek'ten başlayarak, filmin gerektirdiği ekipmanlar, mekanlar, kostüm ve dekorlar, yetkin bir ekip ve herkesin emeğinin karşılığını alabildiği bir ortamda daha iyi koşullarda çekebilmek, sinema alanında üretmeye çalışan birçok insanın hep arzuladığı şey olsa gerek. Bu ortamı yaratmanın nasıl mümkün olabileceğini sizinle uzun uzun konuşmak istiyoruz ama sizin sinema sektörüne başlama hikâyenizi de merak ediyoruz. Tekstil sektöründe uzun bir kariyerin ardından sinemaya canı gönülden dümen kırdığınız görülüyor. İlk adım nasıl atıldı, ardındaki serüveni anlatır mısınız, bu öykü daha önce başlamış olmalı?*

Bulut Reyhanoğlu: Depremle başlayalım isterseniz. Bölgede yaşayanlara baş sağlığı ve geçmiş olsun dilerim. Bölgede Çorbada Tuzun Olsun Derneği vasıtasıyla çeşitli yardımlarda bulunuyoruz aynı zamanda sinema sektörü olarak bölgede neler yapılabileceği ile ilgili koordinasyon çalışmasına başladık.

Aslında sinema hep hayatımda vardı ama seyirci olarak. Arkadaşlarım **Zenne** filminin çekimlerine başladığında aslında tekstil hayatım devam ediyor ve hiç sinemaya geçmeyi düşünmüyordum. Çekimlerde onlarla beraber hatta bir küçük rolü oynayarak sürecin içinde oldum. Daha sonra yönetmenlerin ikinci filmi **Çekmeceler** çekilirken sürecin içinde daha fazla yer almaya başladım. Film çekimleri sona ererken artık ben de tekstil hayatımı noktalayıp ekibin içine resmi olarak katılmış oldum. **Çekmeceler**'in festival süreci aslında benim sinemanın içine giriş sürecimi de hızlandırmış oldu. Bu arada çeşitli yapımcılık kursları ve yurt içi, yurt dışı atölyelere katılarak bilgi ve birikim sahibi olmaya başladım.

MT: *Yapımcı açısından da her filmin kendi patikaları, ayrı güçlükleri, çözüm stratejileri olmalı. Zenne, Çekmeceler, Anons... Crossroad'a varana kadar, yapımcı gözüyle nasıl deneyimlerdi kısa kısa anlatabilir misiniz? Bir de sinema kariyerinize baktığımızda "dışardan yapım desteği vermek", "yürütücü yapımcılık", "yapımcılık", "yaratıcı yapımcılık" gibi kavramlar ya da unvanlar görüyoruz. Buradaki nüanslardan da bahsedebilir misiniz?*

BR: Aslında burada genel olarak bahsetmek gerekirse ben bir filmin yaratıcı yapımcısı olmayı tercih ediyorum. Yapımcı işi başlatır, koordine eder, denetim yapar ve filmin finansmanı için bütçe sağlar, ekibi ve dağıtımçıları ayarlar, festival

programını yapar. Yapımcı filmin başından sonuna dek film çekiminin her aşamasında bulunur. Ben tüm bu film süreçlerinde bu şekilde yer almayı seçtim.

Her filmin aslında deneyimi farklı oldu benim için. **Zenne** sinema dünyasını tanımama, **Çekmeceler** festival öğrenmeme, **Anons** uluslararası festival ve dağıtımını, **Gelincik** fonsuz, parasız film yapmanın zorluklarını, **Bana Karanlığımı Anlat** ilk film deneyiminin nasıl olabileceğini görmeme vesile oldu. **Crossroads** ise belgesel yapmak ve senaryodan, son noktaya kadar bir filmi yaratma deneyimi sağladı.

MT: *Yaratıcı yapımcı olmanız sebebiyle sanırım Crossroads sizin için biraz daha farklı bir yerde duruyor. Filmi bu şekilde oluşturmaya çalışmak sizi nasıl etkiledi?*

BR: Öncelikle sanat konusunda en büyük desteği ortağım **Vanessa** (Medini Arslan)'dan aldım. Zaten onun kitap projesinden yola çıktık. Bu konuda en önemlisi, benim heyecanıma ortak olacak ve beni anlayacak bir ekip oluşturduğum için yaratım sürecinin her anından keyif aldım. Filmin senaryo kısmında **Mahmut Fazıl** (Coşkun), **Sinan Yusufoglu** ve sanatçılarımız **Gülay Semercioğlu**, **Seçkin Pirim**, **Sinan Logie**, **Candaş Şişman**'la çok vakit geçirdik. Onların yaratım sürecinden hepimiz çok etkilendik. Aynı şekilde filmin kurgusunda günlerce **Adil Yanık**'la ve müzikte **Murat Asil** ile çalışırken her bir kare ve her bir notada ayrı ayrı heyecanlar yaşadık ve etkilendik.

MT: *Bir filmin yapım sürecinin içinde olma kararını verirken sizi tetikleyen noktalar genellikle neler oluyor?*

BR: Öncelikle anlatılacak hikâyeyi sevmem ve heyecanlanmam gerekiyor. Hikâyenin samimi ve özgün olması.

MT: *Sizce ideal yapımcı yönetmen ilişkisi nasıl olmalı, sınırlar nerede başlar? Sizin kırmızı çizgileriniz var mı?*

BR: Buna kendi adıma cevap verebilirim. Ben sadece her şekilde uyum sağlayacağım ve hayatına aynı zamanda kendi hayatıma da katabileceğim yönetmenlerle çalışmayı tercih ediyorum. Aslında evlilik kurumuna benzetirim bu ilişkiyi. Sonuçta birlikte bir yolculuğa çıkıyorsunuz ve sizden sonra da var olacak bir film yaratıyorsunuz.

Sanırım zaman takıntılıyım. Program ve takvime uymak konusunda, eski işimden kalan bir alışkanlıkla, aksama olmamalı. Bu da hazırlıklı çalışmayı karşınıza getiriyor. Dolayısıyla seti aksatan her şey benim kırmızı çizgidir.

MT: *Sanırım ülkemizin tek kısa film izleme platformu olan ShortByShort, kısa filmi izleyicisine sunmanın ve erişmenin çok da kolay olmadığı koşullarda önemli bir alan yaratmakla kalmıyor, kısa film üretmek isteyenlere çeşitli şekillerde destek de oluyor. ShortByShort nasıl bir fikirden ya da ihtiyaçtan doğdu, süreci ve sunduğu imkanları anlatır mısınız?*

ShortByShort'a ilişkin planlarınız neler? Kısa filme dönük yeni projeler var mı aklınızda, paylaşmanız mümkün mü?

BR: *Shortbyshort* aslında benim yönetmen arayışından doğan bir platform. Festivalleri gezerken kısa film yapan arkadaşlarla bir araya gelmeye başladık. Karşılaştıkları zorluklar ve o zorluklar karşısında tek beklentileri beğenilmek olan yönetmenlerin, filmlerini yaparken gösterdikleri cesaret bana bu kararı verdirdi. Kendi adıma değil, sinema için ve kısa film yapan sinemacılar için bir şey yapabilmek ve sektöre bir katkı sağlamak adına kuruldu. Bu platformun birçok amacı var: Öncelikle kısa filmlerini çeken yönetmenlerimize maddi kaynak bulacak projeler yaratmak, sokaktaki insanların kısa filmi tanınmasını sağlamak, kısa filmcilerin kendilerini gösterebilecekleri bir platform yaratmak... Aynı zamanda yatırımcıların ve yapımcıların özgürce bu platformda gezerek, yeni yönetmenlerle tanışmalarını sağlamak ve ilgilerini çeken yönetmenleri takip etmelerine aracı olmak.

Maalesef pandemi ile birlikte *Shortbyshort*'da platform olarak fazla bir çalışma yapamadık ama dışarıda *Shortbyshort* adına yapımcı-yönetmen buluşmaları, İKSV Köprüde Buluşmalar'a destekler, çeşitli organizasyonlar yapmaya devam ediyoruz.

MT: *Filmlere kaynak bulma konusunu, uzun metraj ve kısa metraj ayrımı yaparak ve bunların ortak ve farklı olduğu yönleri karşılaştırarak konuşmak*

sanırım bu bölümün okurları için daha doğru bir yaklaşım olacak. Siz nasıl adlandırmanın daha doğru olduğunu düşünüyorsunuz bilmiyorum ama ana akım filmlerin dışında kalan, gişe beklentisinin ön planda olmadığı, bağımsız filmler diyerek sınırlarını daha geniş tutabileceğimiz sinema yapımlarını odağımıza alalım ve uzun metraj yapımları bir tarafa, kısa film yapımlarını bir tarafa koyalım... Filmlerle yapımcıları buluşturmaya çalışan kimi platformları da dahil ederek anlatabilir misiniz, ülkemizde şu anda bağımsız uzun metraj ve kısa metraj filmler yapımcılarını genellikle nasıl buluyor ve yapımcı bu filmlerde nasıl bir rol üstleniyor? Ve elbette yapımcı bulma noktasında tavsiyeleriniz neler olur?

BR: Biz *Shortbyshort* olarak belirli dönemlerde yapımcı yönetmen buluşmaları isimli etkinliğimizde yönetmen ve yapımcıları bir araya getiriyoruz. Burada yönetmenler hikâyelerini yapımcılarla paylaşıyor ve eğer ortak bir yolda hareket etmek için karar alırlarsa birlikte çalışmaya başlıyorlar. Genel olarak yapımcılara hikâyeyi sunarak başlıyor bu yolculuk. Yapımcının üstlendiği rol aranızda gerçekleşen anlaşmaya göre değişiyor. Siz film ile ilgili çalışmaya başladığınızda sanatsal olarak hatta belki senaryoyu yazmaya başlarken yapımcının da o film için çalışmaya başlaması gerekiyor. Filmin konusundan hareketle olabilecek bütçeyi, o bütçe için gereken finans kaynağını, ekipleri, mekânları planlayarak olasılıkları bir araya getirmeli. Yapımcı bulma konusunda maalesef şu tavsiyem var diyemem ama eğer bu konuda zorluk çekiliyorsa yarışmalara katılımı tavsiye ederim.

MT: *Kendi filminin yapımcısı olma ve yapım desteklerinden faydalanarak ilerleme seçeneğine nasıl bakıyorsunuz? Daha geniş bir özgürlük alanı sunsa da birçok yapım desteği başvurusunda, özellikle uzun metraj filmler için yapımcı şirket arandığını dolayısıyla şirket kurma zorunluluğu bulunduğunu görüyoruz ki bu da tek başına göz korkutan bir koşul. Ayrıca ulusal ya da uluslararası kuruluşların verdiği yapım destekleri bulunsa da bu fonların da bütçenin tamamını karşılamadığını ya da tek başına yeterli olamayacağını görüyoruz. Dolayısıyla kendi başına ya da kendi yapım şirketinle yürümek giderek zorlaşıyor gibi görünüyor, doğru mu? Yalnız yürümek isteyenlerin nasıl bir yol haritası olmalı? Uzun metraj ve kısa metraj filmler için değerlendirebilerseniz memnun oluruz?*

BR: Ben her ikisi için de 'bir yapımcı ile yürümek zorundasınız' olarak bu soruya cevap vereceğim. Dünyada da fonlara başvururken veya yatırımcılarla görüşürken

yapım şirketi ve yapımcınızın başvurması gerekiyor. Eğer yoksa bile siz bir şirket olmak zorundasınız. Ben bu konuda yalnız yürümenin doğru olduğunu düşünmüyorum. Film yapmak ekip işidir. Bu yüzden çalışabileceğiniz düzgün bir yapımcı ve yapım şirketi bulmak zorundasınız.

MT: *Yapımcılara filmimizi anlatırken ya da dosya sunarken, nelerin dosyada mutlaka bulunması beklenir, nelere dikkat etmek gerekir?*

BR: Bir dosyada olması gereken standartlar vardır. Logline, sinopsis, treatment, yönetmen görüşü, yapımcı görüşü, yönetmen ve yapımcı bioları, geçmiş yaptıkları işlerin linkleri.

Filminizi anlatırken benim için ilk üç cümle önemlidir. Kiminle görüşecek veya dosya sunacaksınız onlar hakkında bilgi sahibi olmak zorundasınız.

MT: *Yapımcı ile anlaştığımız durumda, sözleşme imzalama vs. aşamalarında dikkat edilmesi gereken noktalar neler?*

BR: Herkesin şartları ve yükümlülükleri, yetki alanları çok doğru yer almalıdır. Açıkça imzaladığınız her sözleşmeye dikkat etmek zorundasınız ve eğer sözleşme okumayı bilmiyorsanız mutlaka bu konuda avukattan destek almak zorundasınız.

MT: *Sizin aklınızda ulusal ve uluslararası sinema fonlarıyla ilgili temel bir liste var mı? Uzun ve kısa metraj filmler için ayrıştırarak söylemeniz*

mümkün mü? Şu anda ulusal fonlar için ilk aklıma gelen Sinema Genel Müdürlüğü, TRT 12 Punto, İstanbul Kültür Sanat Vakfı Köprüde Buluşmalar... Uluslararası fonlarda da ilk akla gelen Eurimages oluyor.

BR: Bu konuda şu fonlar diyebileceğim bir listem maalesef yok. Araştırma sonucu filminiz ile ilgili çok fazla fon bulma şansınız var. Hikâyeniz, kahramanınız, yönetmen veya yapımcınız, çektiğiniz yer fon bulmanıza yardımcı olacaktır. Her fonun belirli şartları vardır. Mutlaka şartnameleri iyi okumalı, eksiksiz tamamlamalısınız sizden istenenleri. Yurt dışı için çoğu ülkelerin sinema fonları var. Bunlardan da yararlanabilirsiniz. Eurimages Avrupa sinemasının ürünlerinin ortak yapımını, dağıtımını ve gösterimini desteklemek, sinema profesyonelleri arasında iş birliğini teşvik etmek üzere Avrupa Konseyi tarafından 1989'da oluşturulan bir fon. Eurimages film yönetmenlerine bütçelerinin belirli bir yüzdesini karşılayacak oranda parasal destek sağlıyor. Eurimages'dan faydalanmanın diğer bir şartı da Avrupa ülkeleriyle ortaklaşa yapılan bir yapım olması zorunluluğu.

MT: Bu fonlar dışında sinemaya kaynak ayıran ulusal, uluslararası dernek, vakıf gibi kurumlar ya da genel olarak sanata kaynak ayıran kuruluş ve şirketler de var. Bu tarafta durum nedir, düzenli fon kaynaklarından ve sponsorluk mekânizmalarından da mümkün olduğunca sınıflandırarak ya da isim vererek bahsedebilir misiniz? Uzun ve kısa metraj yapımlar için bugün bu kaynaklara ulaşmak ne kadar olası? Bu tip kaynaklardan faydalanmayı düşünürken nelere dikkat etmek gerekir?

BR: Bir önce verdiğim cevap gibi açıkça sinema ile uğraşıyorsanız sürekli olarak araştırma yapmak ve konu ile ilgili çalışmak zorundasınız. Yaptığınız filmlere göre ulusal ve uluslararası film fonları, festivallerin pitching bölümleri, kurumsal firma ve belediyelerin senaryo yarışmaları, vakıflar gibi filminize fon yaratabileceğiniz bir çok kurum ve kuruluş var.

Bir hikâye anlatmak istiyorsanız o kaynaklara ulaşmak için çalışmak zorundasınız. Her filmin yolculuğu bu konuda aynı değil. Burada tavsiyem fon başvurusunu yaptığınız yeri iyi incelemeniz ve size uygun olup olmadığına karar vermeniz.

MT: Kısa film yapan, yapmak isteyenlere genel olarak söylemek ya da tavsiye etmek istediğiniz şeyler var mı?

BR: Tavsiye vermek değil ama genel olarak hikâye ve yaratıcılık kısmından hariç çekimlere başlamadan iyi bir ön hazırlık yapmalarını, çok doğru bir bütçe çalışması ve ona uygun finans kaynakları yaratmalarını, iyi ekipler ve oyuncularla çalışmalarını, doğru festival planlaması yapmalarını söyleyebilirim.

MT: *Üzerine çalıştığınız projeler mutlaka vardır, biraz bahsetmeniz mümkün mü?*

BR: Şu anda üzerinde çalıştığım üç film projesi var. **Mahmut Fazıl Coşkun**'un *Ölüleri Yakma Cemiyeti*, **Gözde Kural**'ın *Güneşe Karşı*, **Tayfur Aydın**'ın *Kirpilerin Savaşı*. Şu an hazırlık aşamasındalar. Aynı zamanda belgeseller yapmaya devam edeceğim.

MT: *Sekans söyleşi klasiği olan beğendiğiniz on film sorusunu sormak istiyorum son olarak, favorilerinizi paylaşabilir misiniz?*

BR: *Yağmurdan Önce* (Before the Rain, Milcho Manchevski, 1994), *Turist* (Force Majeure, Ruben Östlund, 2014), *Soğuk Savaş* (Zimna Wojna, Pawel Pawlikowski, 2018), *Üç Renk: Mavi* (Trois Couleurs: Bleu, Krzysztof Kieslowski, 1993), *Bir Zamanlar Anadolu'da* (Nuri Bilge Ceylan, 2011), *Anons* (Mahmut Fazıl Coşkun, 2018), *Ay Işığı* (Moonlight, Barry Jenkins, 2016), *Istakoz* (The Lobster, Yorgos Lanthimos, 2015), *Duvara Karşı* (Gegen die Wand, Fatih Akın, 2004), *Aşk Zamanı* (Fa Yeung Nin Wah, Wong Kar Wai, 2000)

MT: *Bu dönemde sorularımıza zaman ayırdığınız için çok çok teşekkür ederiz. ShortByShort'un daha çok kısa filme ev sahipliği yapmasını, daha çok kişiye ulaşmasını ve yapılmasına katkıda bulunduğunuz nice filmi izlemeyi diliyoruz...*